

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Je dobrovolnost nástupu do výkonu trestu odnětí svobody nutná podmínka podmíněného propuštění?

Není mým cílem v tomto článku zkoumat veškeré podmínky nutné pro podmíněné propuštění, což by svým rozsahem zcela předčilo rozsah tohoto článku. Chci se zaměřit toliko na jednotlivost, která svého času a vzbudila a nadále vzbuzuje jisté polemiky. Právě touto otázkou se hodlám v tomto svém příspěvku zabývat.

Abychom mohli dospět k závěru[1] je nutné celou problematiku nejprve obecně uvést. Podmíněné propuštění je obecný institut trestního práva, jehož účelem je motivovat odsouzené k řádnému výkonu trestu odnětí svobody, přispět k jejich resocializaci, a řádnému začlenění do společnosti s minimalizací nebezpečí recidivy trestné činnosti. Podmíněné propuštění je upraveno jak normami práva hmotného[2], tak normami práva procesního[3]. O podmíněném propuštění rozhoduje soud. Soud tedy nese jednoznačně odpovědnost za osobu, kterou podmíněně propustí, respektive za způsob zhodnocení osoby odsouzeného ve vztahu k předpokladu podmíněného propuštění. Zákonodárce nestanovil žádné přesné podmínky, po jejichž splnění by měl odsouzený nárok na podmíněné propuštění, ale jen vytyčil hranice, a to nikoli jednoznačné, které soud zvažuje při svém rozhodnutí. Tyto nejednoznačné podmínky jsou uvedeny v ustanovení § 88 odst. 1 tr. zákoníku[4] a ustanovení § 88 odst. 3 tr. zákoníku[5]. Jedinou podmínkou, kterou zákonodárce stanovil konkrétně, je výkon poměrné části trestu, a to dle závažnosti odsouzení na 1/2, nebo 2/3 trestu délky výkonu trestu odnětí svobody, byť i zde existuje výjimka, spočívající v postupu dle § 88 odst. 2 tr. zákoníku[6]. Ostatní podmínky uvedené v § 88 odst. 1 tr. řádu již nijak konkrétně zákonodárce neurčil. Zákon zde dále hovoří o dvou podmínkách, a to zda odsouzený po právní moci rozsudku, zejména ve výkonu trestu, svým chováním a plněním svých povinností prokázal polepšení (nutno splnit vždy) a podmínku definovanou alternativně, tedy buď za a) může se od něj (chápej odsouzeného) očekávat, že v budoucnosti povede řádný život, nebo za b) soud přijme záruku za dovršení nápravy odsouzeného. Tyto tři podmínky musí být splněny vždy, byť v jedné z částí postačí splnění alternativně. Oproti tomu ustanovení § 88 odst. 3 tr. zákoníku definuje další dvě podmínky, u kterých zákonodárce nedefinuje jednoznačně nutnost tyto podmínky splnit předtím, než bude rozhodnuto o podmíněném propuštění. Toto ustanovení rozebereme podrobněji.

Zmíněné ustanovení obsahuje dvě podmínky a to konkrétně:

- včasný nástup do výkonu trestu odnětí svobody,
- částečné, či úplné uhrazení, či jiné odčinění škody, nebo jiné újmy způsobené trestným činem.

Tyto dvě podmínky uvozuje návětí, ve kterém zákonodárce konstatuje, že soud při svém rozhodování přihlédne k tomu, že Je tedy zjevné, že oproti podmínkám uvedeným v ustanovení § 88 odst. 1 tr. zákoníku, je patrná jistá míra shovívavosti, kdy dle úvahy autora tohoto článku zákonodárce ponechal soudu prostor pro aplikaci tohoto zákonného ustanovení na konkrétní případy z praxe, a jak

se v praxi ukazuje, je tento způsob zvolený zákonodárcem praktický.

Ustanovení § 88 odst. 3 tr. zákoníku se do trestního právo hmotného dostalo v důsledku novelizace z.č. 52/2009 Sb.[7], kdy do této doby, žádnou takovouto podmínku zákon nedefinoval. Neznamená to však, že by se těmito podmínkami, byť nedefinovanými, soudci při aplikační praxi doposud nezabývali. Nebylo tomu však tak vždy a u všech, a možná, i tato skutečnost vedla zákonodárce k doslovnému vyjádření těchto podmínek v zákoně. Otázku náhrad škody, resp. jiné újmy, soud řešil v rámci podmínky prokázání polepšení, pokud jde o otázku včasnosti nástupu do výkonu trestu odnětí svobody pak tuto skutečnost soud zohledňoval při úvaze zda byla naplněná podmínka očekávání vedení řádného života. Vzhledem k tomu, že tyto podmínky, tedy byly již před novelizací provedenou z.č. 52/2009 Sb aplikační praxí zohledňovány, vedlo zanesení těchto podmínek přímo do zákona část odborné veřejnosti k úvaze, že se jedná o posílení těchto podmínek, a tedy, že je nutné je naplnit vždy, pokud má soud dospět k podmíněnému propuštění. Autor tohoto článku zastává názor, že tato úvaha je mylná.

Předně je nutné poukázat na samotné znění ustanovení § 88 odst. 3 tr. zákoníku, kde je uvedeno „Soud při rozhodování (podle odstavců 1 a 2) přihlédne také k tomu, zda odsouzený včas nastoupil do výkonu trestu odnětí svobody...“. Důvodová zpráva k novele zákona provedená z.č. 40/2009 tento institut nijak nekommentuje a nerozvádí, kdy toliko konstatuje, že „rozhodování o podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody se váže i na posouzení, zda odsouzený včas nastoupil do výkonu trestu a zda nahradil škodu způsobenou trestným činem, případně, pokud vykonával ochranné léčení již před nástupem výkonu trestu odnětí svobody nebo v jeho průběhu, jaký postoj k výkonu ochranného léčení projevil. Dále důvodová zpráva konstatuje, že účelem tohoto ustanovení je snaha působit na odsouzené, aby včas nastupovali do výkonu trestu odnětí svobody, a aby s přihlédnutím k svým majetkovým poměrům hradili škodu, byla-li trestným činem způsobena, popřípadě řádně plnili povinnosti spojené s výkonem ochranného léčení, pokud jeho výkon již probíhal“[8]. Tím má být zajištěno efektivnější rozhodování o podmíněném propuštění. Z komentáře trestního zákoníku vyplývá, toliko skutečnost, že „ustanovení § 88 odst. 3 uvádí další důležitá hlediska, která soud obligatorně zvažuje při rozhodování o podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, a to vedle těch k nimž přihlíží již podle § 88 odst. 1 nebo § 88 odst. 2 tr. zákoníku. Jde tedy mimo jiné o otázku, zda odsouzený včas nastoupil do výkonu trestu odnětí svobody, a to podle pokynu a výzvy soudu, který nařídil výkon tohoto trestu[9]. Dále komentář nedefinuje, ani jinak neurčuje, co konkrétně zákonodárce včasnosti myslel, kdy toliko odkazuje na situace, kdy nepůjde o včasný nástup k výkonu trestu odnětí svobody s poukazem na komentář k ustanovení § 337 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku. V ustanovení § 337 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku je pak včasnost nástupu definována negativně, kdy je postihováno jednání, dle kterého odsouzený bez závažného důvodu nenastoupí na výzvu soudu trest odnětí svobody, nebo se jiným způsobem neoprávněně brání nástupu výkonu trestu. Včasnost nástupu do výkonu trestu odnětí svobody je možné tedy definovat jako jednání, kdy odsouzený nastoupí na základě výzvy soudu trest odnětí svobody, či má natolik závažné důvody, že do výkonu trestu odnětí svobody nenastoupí.

Podle § 321 odst. 1 tr. řádu jakmile se rozhodnutí, podle něhož se má odsouzený vykonat nepodmíněný trest odnětí svobody, stalo vykonatelným, předseda senátu písemně vyzve odsouzeného, je-li na svobodě, aby trest odnětí svobody ve stanovené lhůtě v určené věznici nastoupil. Odsouzený je povinen výzvu uposlechnout. Pokud výzvy k nástupu do výkonu trestu ve stanovené lhůtě neuposlechne, nebo není-li známo místo pobytu odsouzeného, vydá předseda senátu příkaz k dodání odsouzeného do výkonu trestu odnětí svobody. Pokud odsouzený nenastoupí výkon trestu odnětí svobody, ale je znám místo jeho pobytu lze použít k dodání do výkonu trestu odnětí svobody ustanovení § 83c odst. 2 tr. řádu.

Je tedy zjevné, že podmínkou k nařízení výkonu trestu odnětí svobody je vykonatelné rozhodnutí, podmínkou pro vydání příkazu k dodání do výkonu trestu odnětí svobody je poté skutečnost, že:

- odsouzený si převzal výzvu k nástupu do výkonu trestu odnětí svobody, ale v předmětné lhůtě výkon trestu odnětí svobody nenastoupil,
- není známo místo pobytu odsouzeného.

V případě, že příkaz k dodání do výkonu trestu odnětí svobody byl vydán, pak již většinou nelze hovořit o včasnosti nástupu trestu odnětí svobody. Toto konstatování vyplývá, ze skutečnosti, že odsouzenému je stanovena lhůta k nástupu do výkonu trestu odnětí svobody a konec této lhůty, respektive překročení této lhůty byť o jediný den znamená, že odsouzený nenastoupil do výkonu trestu odnětí svobody včas.[10] Problém však spočívá v jisté strojovosti pohledu na tuto záležitost. Věznice ve svých vyjádřeních soudu k podmíněnému propuštění nikdy nezkoumá včasnost nástupu do výkonu trestu odnětí svobody v širších niancích, ale platí jednoduché pravidlo, buď odsouzený na bránu věznice přišel sám, nebo zde byl eskortován PČR. Pokud přišel sám, pak nastoupil včas, pokud ne, včas nenastoupil. Soud však při hodnocení této skutečnosti nemůže uvažovat takto jednoduše, kdy takovýto zjednodušující pohled může být zavádějící a nespravedlivý.

Je nesporné, že o včasnosti nástupu nelze hovořit u osoby, která výzvu k nástupu výkonu trestu odnětí svobody řádně převzala, a výkon trestu odnětí svobody ve stanovené lhůtě nezahájila. Zde není sporu, a tudíž nelze hovořit o splnění podmínky včasnosti jak ji vnímá ustanovení § 88 odst. 3 tr. řádu. Druhá z běžných situací je situace, kdy výzva k nástupu výkonu trestu odnětí svobody není odsouzenému doručena, jde však o podání u kterého lze uplatnit institut náhradního doručení, a tudíž lze podání vhodit do schránky. Aniž by fakticky odsouzený výzvu převzal, začne mu lhůta běžet, a po jejím marném uplynutí přijde příkaz k dodání do výkonu trestu odnětí svobody, a sankce spočívající v tom, že odsouzený nikdy nenastoupí do výkonu trestu odnětí svobody včas, a tudíž by neměl mít nárok na podmíněné propuštění. To již příliš spravedlivé není. Je pravdou, že v předmětné situaci může nastat řada variací. Odsouzený si zásilku ze schránky vybere a zná termín nástupu do výkonu trestu odnětí svobody, a přesto trest nenastoupí (zde opět nelze hovořit o včasnosti nástupu), je možné, že odsouzený si nepřevzme zásilku, a tedy fakticky se o termínu nástupu výkonu trestu nedozví, ale proto, že se například přestěhoval a změnu adresy soudu neoznámil, nebo odjel za prací a nezajistil si přeposílání pošty, nebo mu zásilku ze schránky někdo vytáhl a zamlčel (zde můžeme uvažovat o tom, zde v těchto případech je zde odpovědnost odsouzených, či není).[11] Soud může udělat chybu, a přehlédnout změnu adresy pro doručování, kterou odsouzený soudu oznámil, a zašle výzvu na špatnou adresu (kde se výzva doručí náhradním doručením). Změnu adresy odsouzeného soudu neoznámí PČR (zde již lze odsouzenému klást za vinu, že včas nenastoupil do VTOS), a existuje i řada dalších variací. Další otázkou zůstávají nástupy odsouzených, kteří u sebe nemají doklady totožnosti. Tyto osoby věznice nepřijímají, a odsouzený přestože se dostaví včas k branám věznice, trest odnětí svobody včas nenastoupí. Má dvě možnosti. Vyřídit si nové doklady, což s ohledem na zákonné lhůty správních orgánů není reálné, nebo zajít na PČR, pokud však tato nemá příkaz k dodání do výkonu trestu odnětí svobody, a nebo zde není žádost o postup obdobný postupu dle § 83c odst. 2 tr. řádu, pak žádné kroky nepodnikne.[12] V tomto směru však existuje možnost ověření tvrzení odsouzeného, a to dotazem na příslušnou věznici, kde se situace, kdyby se odsouzený pokusil výkon trestu odnětí svobody nastoupit, byla zaznamenána v knize dozorcí služby konkrétní věznice.

Další spornou oblastí je otázka odkladu. Existují dvě formy odkladu, jedna ze zdravotních důvodů (§ 322 odst. 1 tr. řádu), druhá z bližší nekonkretizovaných důležitých důvodů (dle § 323 odst. 1 tr. řádu). Dle § 322 odst. 1 tr. řádu může předseda senátu odložit na potřebnou dobu výkon trestu odnětí svobody a to ze zdravotního hlediska, pokud z lékařské zprávy o hospitalizaci odsouzeného v lůžkovém zdravotnickém zařízení, nebo z jiných skutečností vyplývá, že by výkon trestu ohrozil jeho život, nebo zdraví. Jedná se tedy o odklad výkonu trestu odnětí svobody, kde není uvedena maximální délka tohoto odkladu, a neváže se tento odklad na splnění dalších podmínek, jako je například délka uloženého trestu a to na rozdíl od ustanovení § 323 odst. 1 tr. řádu, kdy je možné odložit nástup

výkonu trestu odnětí svobody nepřevyšující jeden rok, z důležitého důvodu a to na dobu nejvýše tři měsíce ode dne, kdy nebylo právní moci rozhodnutí uvedené v § 321 odst. 1 tr. řádu, výjimečně pro zvlášť důležité důvody lze tento odklad prodloužit o další tři měsíce. V obou těchto případech, byť při postupu dle § 323 odst. 1, 2 tr. řádu je toto méně pravděpodobné, může dojít k podání žádosti o odklad v době, kdy již odsouzený obdržel výzvu k nástupu do výkonu trestu odnětí svobody. Lhůta k nástupu do výkonu trestu odnětí svobody je dána výzvou (bývá krátká v rámci několika dnů), lhůta pro rozhodnutí soudu o požadovaném odkladu však stanovená není.[13] Zákon umožňuje v ustanovení § 322 odst. 2 tr. řádu předsedovi senátu za situace, že důvody odkladu nejsou zřejmě dány, vyzvat odsouzeného, aby nejpozději při nástupu výkonu trestu odnětí svobody předložil zprávu o svém zdravotním stavu věznici[14], nic to však neřeší za situace, kdy je nutné zajistit další podklady především lékařů. Je tedy povinen odsouzený nastoupit do výkonu trestu odnětí svobody za situace, kdy obdržel výzvu k nástupu trestu, požádal o odklad a neobdržel žádné rozhodnutí, ani výzvu k doložení podkladů při nástupu do věznice? Odsouzený povinen nastoupit je, často však takto nečiní právě z výše uvedených důvodů, a nastoupí poté co jejich žádosti nebylo vyhověno, nebo obdrželi výzvu k doložení podkladů při nástupu do věznice, ale již po lhůtě, nenastoupily tedy včas. Jsou i další případy související s odkladem, kdy jde o tzv. další odklad. Odsouzenému byl odklad výkonu trestu odnětí svobody dle § 322 odst. 1 tr. řádu povolen a to na tři měsíce, před ukončením této doby odsouzený požádá o další odklad, kdy dle jeho názoru důvody odkladu trvají. Soud však opětovně není vázán lhůtou k rozhodnutí a proto rozhodne negativně až po uplynutí tří měsíců, po doplnění lékařských zpráv. Odsouzený opět nenastoupí včas, ale za situace, kdy předpokládá, například proto že se jeho zdravotní problémy nezměnily, že i další odklad mu bude poskytnut. Ani v těchto situacích není možné na včasnost nástupu odpovědět zcela jednoznačně.

Je tedy zjevné, že nelze zkratkovitě uvažovat o včasnosti nástupu tak, jak je někdy činěno, kdy i v tomto směru by soud měl provést dostatečné dokazování, aby mohl dospět k jednoznačnému závěru o tom, zda odsouzený nastoupil včas na základě výzvy soudu trest odnětí svobody, či nikoliv.

Samostatnou část je nutné věnovat taktéž rozboru první věty ustanovení § 88 odst. 3 tr. zákoníku, spočívající v tom, že „soud přihlédne.....“. V případě, že by zákonodárce měl v úmyslu, aby soud vykládal jako podmínky absolutní ustanovení § 88 odst. 3 tr. řádu, pak by neuvodil výše uvedené ustanovení slovem „přihlédne“, ale toto slovní spojení by nepoužil vůbec, případně použil jiné. Slovním výkladem je možné dospět k závěru, že soud sice musí přihlédnout (zohlednit, vzít v potaz) k předmětným podmínkám uvedeným v ustanovení § 88 odst. 3 tr. řádu, kdy však jejich splnění, či nesplnění, není jednoznačnou (absolutní) vylučující skutečností. Tedy skutečností, při jejichž nesplnění by nebylo možné odsouzeného podmíněně propustit.

Dovolím si poukázat ještě na jednu skutečnost, která byla výše zmíněná a vyplývá z komentáře k trestnímu zákoníku, a to na již zmíněnou obligatornost skutečností, které soud zvažuje při podmíněném propuštění, kdy v této souvislosti těmito skutečnostmi zmiňuje komentář k trestnímu zákoníku taktéž včasnost nástupu do výkonu trestu odnětí svobody. Obligatornost je možné dle slovníků cizích slov definovat jako závaznost, či nutnost. Oproti tomu opakem je možné definovat pojem fakultativnost, kdy tuto je možné vnímat jako něco nezávazného, nepovinného, volitelného, možného. Pokud tedy hovoříme o tom, že ustanovení § 88 odst. 3 uvádí další důležitá hlediska, která soud obligatorně zvažuje při rozhodování o podmíněném propuštění, pak je toliko možné dospět k závěru, že soud tyto skutečnosti (a tady i včasnost nástupu) musí zvažovat, resp. je povinen tyto skutečnosti zvažovat. Nevyplývá však z tohoto konstatování, že v případě, kdy odsouzený nenastoupí do výkonu trestu odnětí svobody včas, ale jinak splní veškeré další podmínky, nemá možnost na podmíněné propuštění, nejde tedy o podmínku absolutní ani v souvislosti výše uvedeného konstatování.

Je nutné zohlednit i intenzitu míry zásahu, kterou včasnost nástupu do výkonu trestu odnětí svobody je. Je nutné vzít jako fakt, že podmínky uvedené v § 88 odst. 1 tr. řádu jsou podmínky zásadní a

podstatnější než podmínky uvedené v § 88 odst. 3 tr. řádu, což vyplývá jak ze znění zákona, kdy podmínky uvedené v ustanovení § 88 odst. 1 tr. zákoníku jsou absolutní (musí být splněny), tak z obsahu těchto podmínek, širě jejich záběru (oproti tomu může odsouzený do výkonu trestu včas nastoupit, nebo ne). Poměr z pohledu kterého soud zkoumá podmínky uvedené v § 88 odst. 3 tr. zákoníku, je výrazně nižší.

Pokud tedy shrneme výše uvedené skutečnosti je možné dospět k závěru, že podmínka podmíněného propuštění uvedená v ustanovení § 88 odst. 3 tr. řádu spočívající ve včasnosti nástupu do výkonu trestu odnětí svobody není podmínkou absolutní, a za některých okolností, je možné odsouzeného podmíněně propustit i přesto, že tato podmínka splněná nebyla. Své stanovisko autor opírá o výše uvedený výklad jazykový, který je podpořen, taktéž celkovou koncepcí ustanovení § 88 odst. 3 tr. zákoníku, kdy soud pojímá jako spravedlivé, aby bylo možné zohlednit veškeré skutečnosti týkající se včasnosti nástupu. Předpokládám s ohledem na výše uvedené, že toto byl i záměr zákonodárce, byť tuto skutečnost neobsahuje ani důvodová zpráva, ani současné komentáře trestního zákoníku.

Nad rámec tohoto článku pouze poznámka v tom směru, že samotné pojmové vymezení v ustanovení § 88 odst. 3 tr. zákoníku a to pojmové vymezení „...odsouzený včas nastoupil do výkonu trestu odnětí svobody“ není příliš vypovídající. Samotná včasnost totiž není nijak v trestním zákoníkem vymezená a pokud včasnost vymežíme pomocí ustanovení § 337 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku, jak to učinil autor v tomto článku, pak vymezení tohoto pojmu by příhodněji odpovídal pojem dobrovolnosti. Pojem dobrovolného nástupu, případně i v kombinaci s včasností nástupu by byl nejen výstižnější, ale i pojmově přiléhavější a taktéž pro laickou veřejnost pochopitelnější.

Mgr. Roman Vicherek

soudce Okresního soudu v Ostravě

[1] A obávám se říci jednoznačným.

[2] Z.č. 40/2009 a to ustanovení § 88-91.

[3] Z.č. [141/1961](#) Sb. a to v ustanovení § 331-333

[4] Dle § 88 odst. 1 tr. zákoníku po výkonu poloviny uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody může soud odsouzeného podmíněně propustit na svobodu, jestliže odsouzený po právní moci rozsudku, zejména ve výkonu trestu svým chováním a plněním svých povinností prokázal polepšení a a) může se od něho očekávat, že v budoucnu povede řádný život, nebo b) soud přijme záruku za dovršení nápravy odsouzeného.

[5] Dle § 88 odst. 3 tr. zákoníku soud při rozhodování podle odstavců 1 a 2 přihlédne také k tomu, zda odsouzený včas nastoupil do výkonu trestu a zda částečně nebo zcela nahradil či jinak odčinil škodu nebo jinou újmu způsobenou trestným činem. Jestliže odsouzený vykonával ochranné léčení před nástupem výkonu trestu odnětí svobody nebo v jeho průběhu, přihlédne soud i k projevenému postoji odsouzeného k výkonu ochranného léčení.

[6] Dle § 88 odst. 2 tr. zákoníku Jestliže odsouzený za přečin prokázal svým vzorným chováním a plněním svých povinností, že dalšího výkonu trestu není třeba, může ho soud podmíněně propustit na svobodu i předtím, než vykonal polovinu uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody.

[7] Novelizace je účinná od 1.1.2009

[8] Důvodová zpráva k zákonu č. [40/2009](#) Sb.

[9] Šámal, P. a kol. Trestní zákoník, 1. vydání, Praha:C.H.Beck, 2009

[10] Na tomto místě zatím nerozebírám otázku odkladu výkonu trestu odnětí svobody dle § 322 a nasl. tr. řádu, který může výše uvedenou skutečnost částečně modifikovat.

[11] Spornost tohoto doručení vhození se odráží taktéž v praxi PČR, kdy tento způsob doručení výzvy většinou nedostačuje k tomu, aby zahájili taktéž trestní stíhání pro trestný čin dle § 337 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku. Je evidentní spornost subjektivní stránky jednání pachatele.

[12] A protože, pokud odsouzený nastupuje ve stanovené lhůtě, mít ani nemůže, nemá takový postup opodstatnění.

[13] V praxi pak bývá toto rozhodnutí prodlužováno vyžadováním podrobných lékařských zpráv, a proto je nepravděpodobné rozhodnutí předtím, než uplyne lhůta k nástupu do výkonu trestu odnětí svobody.

[14] Věznice má poté možnost podat žádost o přerušení výkonu trestu odnětí svobody ze zdravotních důvodů dle § 325 a nasl. tr. řádu.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)
- [Zásadní novinky v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob v roce 2026](#)
- [Kauza Skender Bojku: Putativní nutná obrana optikou ÚS](#)
- [Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob](#)